

СТАНОВИЩЕ
от проф. д-р Красимира Средкова
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

относно **конкурса за доцент по трудово право и общественно осигуряване** в
Института за държавата и правото при БАН – професионално направление 3.6.
„Право“, обявен в ДВ, бр. 16 от 17.02.2017 г.
с единствен кандидат гл. ас. д-р Андрей Сашов Александров

Със заповед № РД-09-26 от 11.04.2017 г. на и.д. директора на ИДП при БАН съм назначена за член на журито за провеждане на конкурса за доцент по трудово право и общественно осигуряване – професионално направление 3.6. „Право“, обявен в ДВ, бр. 16 от 17.02.2017 г. С решение на журито от 26.04.2017 г. ми е възложено да дам становище по конкурса.

Единствен **участник**, подал документи и допуснат до участие в конкурса, е **гл. ас. Андрей Сашов Александров, доктор по право**. Представените от кандидата документи и личните ми непосредствени впечатления на негов научен ръководител като задочен докторант по трудово и осигурително право и няколко години като хоноруван асистент по трудово и по осигурително право в СУ „Св. Кл. Охридски“, както и от участието му в научни прояви и от научните и научно-популярните му публикации мотивират долу изразеното ми категорично становище да предложа той да бъде приет на научната длъжност, за която кандидатства.

I. ФОРМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ

1. Кандидатът Андрей Александров има **образователната и научна степен „доктор по право“**. Представил е **монографичен труд** „Защита на личните данни на работниците и служителите“ (С.: Труд и право, 2016, 232 с.), който не е свързан с темата на дисертационния му труд.

2. Вън от посочения монографичен труд кандидатът е представил **седем статии**, които не са пряко свързани с този труд от общо **126 научни и практически студии и статии**.

3. Кандидатът има **две години трудов стаж** като **главен асистент** в Института за държавата и правото при БАН. Вън от това има четири години професионален опит като **хоноруван асистент** по трудово и по осигурително право в СУ „Св. Кл. Охридски“.

4. Представените от кандидата **документи** за участие в конкурса са много старателно надлежно оформени.

Поради това намирам, че са налице формалните предпоставки по чл. 26, ал. 1, т. 1, т. 2, б. „а“ и т. 3 ЗРАСРБ и чл. 53, ал. 1 ППЗРАСРБ, както и на чл. 70 ПУРПНСЗНД на ИДП при БАН за заемане на научната длъжност „доцент“.

II. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

1. **Научната продукция** на Андрей Александров е изключително голяма по обем, разнообразна по съдържание, с интересни научни изводи и голямо практическо значение. Тя включва 126 научни и научно-популярни публикации – монография, практическо ръководство, студии, статии и практически анализи. Те са публикувани в реномирани научни и популярни практически списания. Макар, естествено, за участие в конкурса да е представена само малка част, тя свидетелства за широките научни интереси и способности на кандидата. Трябва обаче да се констатира, че цялата научна продукция на автора е в областта на трудовото право. Осигурителното право липсва. Това е въпрос, по който авторът трябва да промени отношението си.

2. От представените по конкурса научни трудове:

а. статията **„Защита на работодателя срещу опитите за злоупотреба с трудови права от страна на работници и служители“** (сп. „Съвременно право“, 2013, № 4, 41—54) предлага разумна дефиниция на понятието „Злоупотреба с права“ и прави аргументирано разграничение между злоупотребата с права и нарушението на трудовата дисциплина. Важно значение в статията имат предложените средства за противодействие на злоупотребата с права;

б. Андрей Александров е първият български трудовоправник, който започва изследвания на трудовоправни въпроси, свързани с професионалния спорт. Дори само това е негов важен принос в трудовоправната наука. Особени приноси се съдържат в статията **„Едностранно прекратяване на трудов договор с футболист-професионалист“** (сп. „Съвременно право“, 2014, № 2, 36—54). В нея на основата на задълбочено изследване на нормативните актове на международни спортни организации и на правото на ЕС се прави съпоставка между принципите на свободата на движение на работници в ЕС и на договорната стабилност на трудовите правоотношения на професионалните футболисти. Анализирани са „основателната причина“ и „основателната спортна причина“ като основания за едностранно прекратяване на трудовия договор на професионалния футболист;

в. важни съвременни въпроси на правото на ЕС и новото българско трудово законодателство са предмет на изследване в статията **„За някои практически проблеми при провеждането на процедурите по информиране и консултиране в случаи на масово уволнение според българското трудово законодателство“** („Юбилеен сборник, посветен на 80-годишнината на проф. д.ю.н. Васил Мръчков“. С.: Труд и право, 2014, 363—388). Специално внимание в това съчинение заслужават разграничението между „информирането“ и „консултирането“ с работниците и служителите, както и предложенията de lege ferenda относно сроковете за провеждане на информирането и консултирането, съдържанието на дължимата информация и др.;

г. интересни слабо изследвани въпроси се съдържат в статията **„Извънсъдебни способи за решаване на трудови спорове“** („Актуални проблеми на трудовото и осигурителното право“. Т. VII. С.: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2015, 231—246). Макар да не споделям гляма част от идеите на автора, отразени в това съчинение, трябва да подчертая те са подложени на коректен анализ с цел създаване на алтернативни способи за уреждане на индивидуалните и колективните трудови спорове поради голямата бавност на трудовото правораздаване от българските съдилища;

д. един от институтите на трудовото право, който привлича вниманието на Андрей Александров, са отпуските. От представените по конкурса трудове на този институт са посветени статиите **„Практически проблеми, свързани с отлагане на ползването и погасяване по давност на платения годишен отпуск, както и**

отлагане на ползването на някои други видове отпуски“ (сп. „Съвременно право“, 2914, № 6, 7—22) и „*Тема с продължение: нови правила за ползване и отлагане на ползването на платения годишен отпуск*“ (сп. „Съвременно право“, 2015, № 3, 36—42). Те са посветени на правната уредба преди и след промените в чл. 176—176а КТ от 2015 г. На основата на критичен анализ на правната уредба в тях се правят интересни и обосновани предложения за нейната промяна;

е. много интересни практически и теоретични въпроси са предмет на изследване в статията „*Дуалната система на обучение – нови възможности за професионално обучение или ново име на познати проблеми*“ (сп. „Съвременно право“, 2015, № 5, 11—27). Задълбочено са анализирани недостатъците и практическите затруднения от измененията на Кодекса на труда и Закона за професионалното образование и професионалното обучение при прилагането на правната уредба на договора за обучение по време на работа.

Посочените съчинения, а и редица други качествени научни трудове, които не са представени по конкурса, са издадени в реномирани и утвърдени сред правната общественост периодични и конкретни издания. Те представят Андрей Александров като търсен и уважаван в правната общност автор. Всички статии са по нови, важни и досега неизследвани въпроси. Те представляват сериозен принос в правната теория и предлагат полезни насоки за правоприлагането, за което авторът им следва да бъде поздравен.

3. Специално внимание трябва да се отдели на монографичния труд на Андрей Александров „Защита на личните данни на работниците и служителите“, представен като хабилитационен.

а. Трудът е посветен на напълно *нов и особено актуален теоретичен проблем с важно практическо значение*. Той е плод на *личната творческа дейност* на автора и напълно *различен от тематиката на дисертационния му труд*. Това свидетелства за разностранните научни интереси и творчески способности на автора.

Като цяло трудът отговаря на изискванията на чл. 53, ал. 1, т. 3 ППЗРАСРБ. Той се отличава със степента на *новост* (първото цялостно изследване на защитата на личните данни на работниците и служителите), с *обосноваността* на научните анализи, с *изводите*, които прави и с *препоръките*, които предлага. В този труд авторът поставя и анализира *важни научни и научно-приложни проблеми*. Трудът е подготвен в съответствие със *съвременните постижения на науката и практиката* – не само в България, а и в други развити европейски и извъневропейски държави. Авторът е ползвал цялата достъпна и не богата досега българска правна *литература*, както и чуждестранен опит. Специално внимание заслужава критичната оценка на действащото *законодателство* и предложенията за неговото усъвършенстване (напр. с. 24—35). Умело се борави с *правото на ЕС* (напр. с. 15—16, 17--18 и др.);

б. наред с общото приносно значение на труда на гл. ас. д-р Андрей Александров внимание заслужават и отделни *особено оригинални негови анализи, които представляват оригинален научен принос в българската правна наука* като необходимостта от специална защита на личните данни на работниците и служителите (с. 19--20), спецификата на личните данни по трудовото правоотношение (с. 29—30), третите лица, чиито лични данни се обработват по трудовите правоотношения (с. 36—46), обработването на личните данни в чужбина (с. 116—133), правните гаранции за защитата на личните данни (с. 147—186) и мн. др.;

в. хабилитационният труд, както и другите съчинения на Андрей Александров са написани на изключително точен, коректен и убедителен *правен език*;

г. в същото време по реабилитационния труд на Андрей Александров имам и някои **критични бележки и препоръки**. В тях не включвам становища, които не приемам, защото различията в мненията са основен фактор за развитие на науката.

Трябва обаче да посоча две обстоятелства.

Едното е свързано с *приложенията* на примерни договори и вътрешни актове на работодателя относно защитата на личните данни на работниците и служителите (с. 213—231). Такива приложения нямат място в монографично изследване. При това те може да затруднят и объркат вместо да улеснят практиката, защото шизразяват само личното мнение на автожра, без да имат задължителен характер.

Другата ми бележка е свързана с *правните анализи* (например с. 36—37, 121—122 и др.). На места те са недостатъчни, а авторът се е задоволил само с възпроизвеждане или представяне на правната уредба или практиката. Тъжва е необяснимо поради наличните и показани в научната му продукция творчески способности на автора.

4. Специално трябва да се отбележи активното участие на Андрей Александров в научния живот – **научно-изследователски проекти, научни и научно-практически конференции и семинари и др.** Той е редовен участник в научно-практическите конференции „Актуални проблеми на трудовото и осигурителното право“, организирани от катедрата по трудово и осигурително право в СУ „Св. Кл. Охридски“ и други научни форуми. Неговите изследвания, доклади и научни съобщения са по актуални и значими за практиката проблеми и винаги предизвикват интереса на останалите участници.

Трябва да се отбележа и активната и много полезна дейност на Андрей Александров като **научен секретар на Българската асоциация по трудово право и обществено осигуряване** втори мандат.

III. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Преподавателската дейност на Андрей Александров следва да бъде оценена високо. Познавам отблизо този елемент на професионалното му развитие от работата му в рамките на докторантското обучение и като хоноруван асистент по трудово право и по осигурително право в ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски“ и го намирам за успешен.

1. Провежданите от него семинарни занятия бяха на **високо теоретично равнище**, и което е особено важно – **изключително с практическа насоченост**. Той умее да обясни обсъжданата материя и да насочва студентите към самостоятелно мислене и практическо решаване на проблемите. Затова тяхната оценка при проучванията на студентското мнение е положителна. Високо е тяхното мнение и в лични разговори, които съм имала с тях, както и след приключването на изпитите.

2. По време на **текущ контрол и провеждане на изпити** Андрей Александров се проявява като вискателен преподавател. Оценките му са обективни, отношението към оценяваните – коректно.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основата на представените по обявления от ИДП при БАН в ДВ, бр. 16 от 17.02.2017 г. конкурс за доцент по трудово право и обществено осигуряване научни

трудовете, както и на преките ми лични впечатления от цялостната дейност на кандидата Андрей Сашов Александров моето заключение е, че:

1. Кандидатът Андрей Александров отговаря напълно на **формалните изисквания** за заемане на длъжността „Доцент по трудово право и обществено осигуряване“.

2. Представените по конкурса, както и останалите **научни изследвания** на Андрей Александров обхващат различни институти трудовото право с актуално теоретично и практическо значение. Те са на високо теоретично равнище, отразяват съвременните постижения на трудовоправната наука и допринасят за решаване на важни практико-приложни проблеми. Научните постижения на автора се изразяват в обогатяване на знанията по трудово право и имат много важно значение за нормотворческата практика и практиката по прилагане на трудовото законодателство.

3. Досегашната **преподавателска дейност** на Андрей Александров като докторант и хоноруван асистент е в съответствие с нормативните изисквания.

Всичко посочено оформя становището ми на основание чл. 53, ал. 1 ППЗРАСРБ и чл. 70, ал. 3 ПУРПНСЗНД на ИДП при БАН убедено да препоръчам на научното жури

да предложи на Научния съвет на Института по науките за държавата и правото в БАН да избере на научната длъжност „Доцент по трудово право и обществено осигуряване“ гл. ас. Андрей Сашов Александров, доктор по право.

София, 09.06.17 г.

С уважение: